

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **I. S.**, zastoupený Mgr. Závěšem Löffelmannem, advokátem, se sídlem Pařížská 9, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, týkající se řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2013, č. j. OAM-267/ZA-ZA02-K01-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 7. 2014, č. j. 1 Az 2/2014 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Závěši Löffelmannovi, advokátovi, se sídlem Pařížská 9, 110 00 Praha 1, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 23. 8. 2013 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žalobce je státním příslušníkem Moldavské republiky, Moldavsko opustil dne 15. 1. 1998, později jej následovala manželka a dcera. Žalobce poté pobýval v České republice legálně do roku 2005 na základě povolení k pobytu, další povolení si již nevyřídil a až do doby podání žádosti o mezinárodní ochranu pobýval na území České republiky nelegálně. Dne 7. 1. 2013 byl kontrolován policejní hlídkou, zadržen a správně vyhoštěn. K důvodům opuštění Moldavské republiky žalobce uvedl, že se dostal do konfliktu se spoluobčany romské národnosti, přičemž jeden z nich byl synem cikánského barona. Romové následně na žalobce zaútočili, zlomili mu ruku, rameno a nadvakrát čelist a vyhrožovali mu zabitím. Fyzickým napadením dle slov žalobce vyhrožovali i jeho manželce a dceři, útočili na obydlí žalobce a po odchodu žalobce a jeho rodiny z Moldávie

jeho byt třikrát vykradli a zničili. Na policii nebo státní orgány se žalobce neobrátil, protože dle názoru žalobce by s tím stejně nic neudělali.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 11. 2013 č. j. OAM-267/ZA-ZA02-K01-2013 rozhodl, že se mezinárodní ochrana žadateli podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Žalobce napadl citované rozhodnutí žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), v níž po doplnění vytýkal správnímu orgánu, že nedostatečně zjistil skutkový stav věci a nesprávně vyhodnotil jeho důvody pro podání žádosti. Žalobce uvedl, že se v případě návratu obává konfliktů, které měl žalobce v zemi původu s místními Romy. Je toho názoru, že jeho obavy jsou opodstatněné, neboť se stal obětí pronásledování, přičemž s pomocí ze strany státních orgánů nešlo počítat. Žalobce dále namítá porušení svých procesních práv, jelikož nevládne českým jazykem v míře potřebné pro řízení před státními orgány a přesto mu nebyl ustanoven tlumočník. Městský soud se obdobně jako žalovaný zabýval jednotlivými zákonnými důvody mezinárodní ochrany a shledal, že napadené rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem, a žalobu v záhlaví uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

[3] K možnosti udělit azyl podle § 12 písm. a) zákona o azylu městský soud konstatoval, že toto ustanovení na žalobce nedopadá, neboť žalobce netvrdil, že by ve své vlasti vyvíjel činnost, jíž by bylo možné chápat jako uplatňování politických práv a svobod. Městský soud rovněž vyloučil udělení azylu na základě § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť Romové žalobce pronásledovali na základě soukromého sporu. Městský soud příležitostně citoval rozsudek zdejšího soudu č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 ze dne 31. 10. 2003: *„Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).“* Názor žalobce, že s pomocí ze strany státních orgánů nemůže v předmětném soukromém sporu počítat, je dle městského soudu pouze nepodloženou domněnkou, jelikož žalobce se na odpovědné orgány vůbec neobrátil. Udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu nepřipadalo v úvahu, neboť v průběhu řízení žalobce nedoložil žádné důkazy, na jejichž základě by žalovaný měl či mohl dovozovat důvody pro udělení tohoto typu ochrany. Městský soud dále konstatoval, že udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je věcí správního uvážení, přičemž shledal odůvodnění žalovaného o důvodech neudělení azylu z humanitárních důvodů za dostatečné a přesvědčivé. S odkazem na podkladové zprávy o stavu lidských práv v Moldávii městský soud aproboval i úvahu žalovaného, že žalobci nelze udělit ani doplňkovou ochranu ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu. Městský soud konečně nepřisvědčil ani žalobcově námitce, že byla porušena jeho procesní práva, když mu nebyl ustanoven tlumočník. Z žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, prohlášení žalobce o jazyce i protokolu o pohovoru žalobce k žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyplývá, že žalobce je schopen se českým jazykem dorozumět a až do podání žaloby nepožadoval žádný jiný jazyk, v němž by mělo být řízení vedeno.

[4] Žalobce (nyní stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění

pokračování

pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V kasační stížnosti stěžovatel argumentoval, že kasační stížnost je přijatelná podle § 104a s. ř. s. právě pro naposledy uvedenou spornou skutečnost spočívající v absenci schopnosti stěžovatele dorozumět se bez tlumočníka v českém jazyce. Tato sporná otázka dle názoru stěžovatele podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Stěžovatel dále v kasační stížnosti namítal, že žalovaný postupoval nezákonně, protože nesprávně posoudil jeho důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu a rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany nedostatečně odůvodnil. Z uvedených důvodů stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhl rozsudek městského soudu zrušit, spolu s ním zrušit rozhodnutí žalovaného a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[5] K podané kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný, který setrval na svém rozhodnutí, jež považuje za zákonné a řádně odůvodněné, a v podrobnostech odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu.

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namíste kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[7] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura tohoto soudu. Například v usnesení ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 Nejvyšší správní soud uvedl: „*O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namíste změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*“

[8] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti, respektive podstatnému přesahu vlastních zájmů, výslovně uvedl pouze to, že takovou otázkou je neustanovení tlumočnicka za situace, kdy stěžovatel není schopen porozumět se v českém jazyce. Nejvyšší správní soud však přesto dospěl k závěru, že uplatněné námitky by mohly představovat naplnění výše uvedeného důvodu přijatelnosti 4b), tedy hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva, a proto je Nejvyšší správní soud blíže vypořádal. Na namítané procesní pochybení ohledně nepřibrání tlumočnicka poskytuje dostatečné odpovědi ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že *„ustanovení tlumočnicka není automatickým úkonem soudu v řízení, jehož účastníkem je cizinec. Smyslem tohoto institutu je zajistit cizinci zcela či dostatečně neznalému českého jazyka srovnatelnou kvalitu komunikace se soudem, jakou by se vyznačovala komunikace soudu s osobami, které tento jazyk ovládají. Soud ustanoví tlumočnicka účastníku pouze v těch případech, kdy by účastník řízení pro jazykovou bariéru nemohl účinně obhajovat svá práva v řízení před soudem, přičemž potřeba tlumočnicka musí být zcela zjevná a musí z řízení vyplynout sama, tedy bez toho, aby soud aktivně zjišťoval, zda jsou naplněny podmínky stanovené v § 18 odst. 2 o. s. ř. (rozsudek ze dne 29. července 2004, č. j. 5 Azs 52/2004 - 45, obdobně též např. rozsudek ze dne 28. června 2007 č. j. 8 Azs 19/2007 - 53). V daném případě stěžovatel v řízení před žalovaným učinil dne 23. 8. 2013 prohlášení o jazyce, v němž stěžovatel žádal o vedení řízení o mezinárodní ochraně v českém jazyce. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 23. 8. 2013 i při pohovoru k uvedené žádosti dne 28. 8. 2013 stěžovatel v českém jazyce rozsáhle popsal svou životní situaci a důvody žádosti o mezinárodní ochranu, žádost i protokol k pohovoru stěžovatel vlastnoručně podepsal. Ani v dalším průběhu správního řízení a následného řízení soudního nevyšla potřeba ustanovit stěžovateli tlumočnicka najevo. Obdobnou úvahou se při posouzení daných námitek řídil i městský soud. K právu na tlumočnicka rovněž Ústavní soud v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 405/12 uvedl, že ... „právo na tlumočnicka je nutno uplatnit, aby vznikla konkrétnímu orgánu veřejné moci aktuální povinnost respektovat toto právo, a to v situaci, kdy je shledáno, že ten, kdo se tohoto práva dovolává, tlumočnicka při jednání skutečně potřebuje (srov. Pavlíček, V., Hřebejk, J., Knapp, V., Kostečka, J., Sovák, Z.: Ústava a ústavní řád České republiky. 2. díl: Práva a svobody. Linde Praha, 1995. s. 273). Vedle toho má soud na úrovni podústavního práva podle § 18 odst. 2 občanského soudního řádu povinnost ustanovit účastníkovi při jednání tlumočnicka, vyjde-li taková potřeba v řízení najevo. Nerespektování této povinnosti může mít za následek porušení základních práv takového účastníka ovšem jen tehdy, pokud to odůvodňují konkrétní a relevantní dopady na řízení a rozhodnutí - tedy nikoliv bez dalšího. Skutečnost, že účastníkem řízení je cizí státní příslušník, může být podle konkrétních okolností důvodem k tomu, aby ho soud poučil o právu jednat v jeho mateřštině, avšak taková povinnost nenastává automaticky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 17/2003 - 40 ze dne 6. listopadu 2003). Reaguje-li totiž cizinec v řízení před soudem na úkony soudu činěné v českém jazyce svými podáními činěnými rovněž v českém jazyce, zpravidla nejsou dány důvody pro ustanovení tlumočnicka, neboť toho není potřeba (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 10/2003 - 37 ze dne 15. října 2003).“.*

[9] Pokud stěžovatel dále namítá, že této situace nemohl žalovaný konstatovat, že stěžovatel je nevěrohodný, když nevzal v potaz to, zda stěžovatel řádně rozuměl položeným otázkám, pak ani tato námitka není důvodná. Žalovaný označil za nevěrohodné toliko tvrzení stěžovatele ohledně jeho údajných rodinných vztahů, přičemž

pokračování

v řízení bylo prokázáno, že stěžovatel je rozvedený a s dospělou dcerou, která žije v České republice, se stěžovatel nestýká. K namítanému pochybení tedy nedošlo.

[10] Stěžovatel dále namítá, že městský soud (resp. žalovaný) nesprávně posoudil důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu a rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany nedostatečně odůvodnil. Stěžovatel blíže neupřesnil, v čem nesprávné posouzení důvodů neudělení mezinárodní ochrany spatřuje. Zdejší soud neshledává v napadeném rozhodnutí městského soudu při výkladu dotčených ustanovení žádná pochybení, tím méně zásadní pochybení systémového rázu. Městský soud se v odůvodnění věnoval všem stěžovatelem namítaným taxativním důvodům udělení mezinárodní ochrany a přesvědčivě zdůvodnil, proč se na stěžovatelovu životní situaci žádný z uvedených důvodů nevztahuje.

[11] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žádný důvod přijatelnosti z kasační stížnosti a napadeného rozsudku nezjistil, protože kasační stížnost odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[12] Stěžovateli byl usnesením Městského soudu v Praze č. j. 1 Az 2/2014 - 29 ze dne 17. 2. 2014 ustanoven k ochraně jeho zájmů ve věci zástupce Mgr. Závěš Löffelmann advokát, se sídlem Pařížská 9, 110 00 Praha 1. O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Zástupci, který byl stěžovateli ustanoven soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Soud proto zástupci přiznal částku 3.100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a částku 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů s tímto úkonem spojených (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy zástupci náleží 3.400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. listopadu 2014

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu